

R.J. Ellory

Een ongenode gast

De Fontein

I

Het lawaai van de straat wapperde als een felgekleurde serpentine in de wind, en uit de roosters op het trottoir stegen rook en stoom op als geesten uit de ondergrondse. Het was nog vroeg, even na achten, en over de boulevards, van de kruispunten, om de hoeken en uit winkels kwamen de mensen tevoorschijn om de wereld te begroeten die zo juist was ontwaakt.

Hier op de Upper East Side kwam Manhattan tot leven. De Columbia University, het Barnard College en het Morningside Park, met aan de westkant het Hudson River Park, in het oosten Central Station, en verder de West Nineties en Hundreds, al die wegen die kaarsrecht naast elkaar lagen – een droomwijk voor wiskundigen. Hier bevond zich de wetenschap – de studenten en boekwinkels, het Nicholas Roerich Museum, de graftombe van Grant, en de Cloisters – en alles omhuld door de geur van de Hudson, het geluid uit het havenbekken van de 79th East Ferries en de terminal van de passagiersschepen naar het zuiden.

Dat alles was doorweven met de geur van versgebakken brood en donuts, suikerglazuur en gebakken spek; het geluid van grendels die werden weggeschoven, van stemmen die in elkaar versmolten totdat het op gerommel van de donder in de verte leek; het denderen van het verkeer, van auto's, karren, van bestelbussen vol vers fruit en ham, kranten en sigaretten, en verse room voor de cafés en lunchrooms – al die dingen en nog veel meer.

En in die mix van de kleine genoegens des levens met zijn ruwe en scherpe kanten, liep een jonge vrouw met gezwinde pas vastberaden langs de trap die naar de tunnels beneden voerde. De wind blies het haar voor haar gezicht, en haar ene hand hield haar jas bij de kraag vast tegen de koude windvlagen die haar uit alle hoeken en gaten leken te belagen. Met haar bleke huid, scherpe gelaatstrekken en donkerrood aangezette lippen liep ze snel naar de kruising van Duke Ellington en West 107th. Daar bleef ze even staan, keek als een kind eerst naar links, dan naar rechts en dan weer naar links, stapte ver-

volgens van het trottoir en rende tussen de auto's door naar de overkant. Daar bleef ze bijna onopgemerkt weer even staan, sloeg toen rechts af en liep door de zijstraat naar de smalle voorgevel van een boekwinkel. In het portiek zocht ze in haar zak naar de sleutels en deed de deur van het slot. Binnen knipte ze de lampen aan, draaide het bordje om en liep snel naar de achterkamer, waar ze een koffiekannetje met water vulde. Ze drukte op de schakelaar van de antieke percolator, vulde het reservoir, zette de kan eronder, stopte een filterzakje in de houder, schepte er een afgepaste hoeveelheid gemalen koffie in en duwde het koffiefilter weer op zijn plaats. Het ging haar handig af – geen wonder, want ze had het al talloze keren gedaan. Daarna trok ze haar jas uit, wierp die achteloos op een stoel bij het klaptafeltje en liep daarna weer naar de winkel.

Ze keek om zich heen. Het vertrek deed enigszins aan een kleine bibliotheek denken. De boekenplanken reikten van links naar rechts tot aan het plafond, met nauwelijks enige ruimte ertussen. De haveloze, versleten tweedehandse en naar schimmel ruikende boeken vol ezelsoren stonden door elkaar, niets stond op alfabet. Ze daagden haar uit met al die woorden, hun talloze verstilde stemmen, de beelden die elke alinea en elke zin opriepen, alle passages en zinsnedes die inspirerend werkten. Het waren haar woorden. Haar boeken. Haar leven. Hier op Lincoln Street, in de achtertuin van bijna niemandsland, had ze een kleine, geestelijk gezonde oase gecreëerd. Ze heette Annie O'Neill. In november zou ze eenendertig worden. Sagittarius. Boogschutter. Ze had dik kastanjebruin haar, fraaie, ingetogen geelaatstrekken en bijna zeegroene ogen. Ze was mooi, ongetrouwd, en vaak een tikkig eenzaam. De blouses die ze droeg waren niet tot bovenaan dichtgeknoopt, en daaroverheen droeg ze een slobbertrui. Ze schoof voortdurend de mouwen tot aan haar ellebogen omhoog, waardoor een herenhorloge te zien was dat ze van haar moeder had gekregen. Het horloge was van haar vader geweest; het was veel te groot, en hoewel de gesp van het leren bandje op het laatste gaatje zat, gleed het horloge nog steeds als een ondeugend kind op en neer. Haar blik was soms wat omfloerst en verstild, andere keren weer helder en alert, en haar gedrag was onvoorspelbaar – vaak zachtaardig, soms ook uitdagend, of fel, of onhandig. Ze las gedichten van Carlos

Williams en Walt Whitman, maar ook proza – *As I Lay Dying* van Faulkner, of *Travelogue For Exiles* van Shapiro. En nog meer, nog veel meer; niet alle boeken die op de planken stonden, maar toch wel een stuk of duizend, of misschien wel twee, of drie.

Dit was de wereld van Annie O'Neill waar maar weinig mensen kwamen. De meesten omdat ze het bestaan ervan niet kenden, anderen omdat ze er geen belangstelling voor hadden, omdat ze haastig op weg waren naar een plek die veel belangrijker voor hen was dan de wereld van het geschreven woord. Naar een plekje met dingen die hier niet thuishoorden: ijdelheid, uiterlijk vertoon, valsheid, lafheid, hebzucht, oppervlakkigheid.

Andere zaken waren hier wel te vinden: liefde, wellust, magie, het onherroepelijke, medelijden, medeleven, volmaaktheid.

Annie O'Neill, idealistisch, hartstochtelijk, vastberaden, die zo met handenvol van het leven greep dat het te veel was om vast te houden, wilde iets anders. Iets wat niet te benoemen was, maar wel gevaarlijk. Ze wilde iemand die van haar hield, ze wilde worden aangeraakt, vastgehouden. Ze wilde dat zo graag dat het pijn deed.

Dat waren haar gevoelens, haar emoties, haar gedachten. Dat was het patroon van haar onbestendige, broedende leven dat zich ontvouwde. Dat waren haar kleuren, haar overwegingen, en haar leegte.

Het was donderdagochtend, een donderdag in augustus, in de zomer die ten einde liep. Terwijl ze haar leven overdacht, besepte ze dat ze een buitenstaander was, een vrouw die buiten de tijd en de wereld stond. Want dit was het begin van de eenentwintigste eeuw, en ze wist heel zeker dat ze daar niet thuishoorde. Ze hoorde bij Scott Fitzgerald, bij Hemingway en Steinbeck, bij *To A God Unknown* en *The Outsiders*. Daar lag haar hart, en daar had ze moeite mee. Ze had moeite met elke nieuwe dag en de zakelijkheid van haar beknopte leventje waarin ze in steeds kleinere kringetjes naar de leegte van de eenzaamheid spiraalde.

Er moest iets veranderen. Ze moest zorgen dat er iets veranderde, en ze was pragmatisch genoeg om te beseffen dat ze zelf de kern van die verandering moest zijn. Veranderingen vonden niet zomaar plaats, zelfs niet door goddelijke tussenkomst. Ze kwamen voort uit vastberadenheid, uit handelen, uit het stellen van een voorbeeld. De mensen

veranderden met jou of anders bleven ze achter. Net als Grand Central. Je nam de trein, die van zes over half zes naar Two Harbors, dat in de Sawtooth Mountains lag genesteld en waar je op een heldere dag bijna de Apostle Islands kon aanraken, en Thunder Bay, en degenen die met je meeliepen, kwamen daar ook aan, of niet. Zo niet, dan bleven ze liever staan en wuifden naar je, en keken toe terwijl jij geluidloos wegrolde naar de onduidelijke verte van hun herinneringen. En als je in je eentje op reis ging, pakte je alleen in wat je nodig had, en belastte je jezelf niet met dingen die te zwaar waren, zoals verloren liefdes, vergeten dromen, jaloezie, frustratie en haat. Je nam de mooiere dingen mee. Dingen die je kon delen. Dingen die zo goed als niets wogen, maar de grootste betekenis in zich droegen. Dat waren de dingen die je meenam, en in zekere zin namen ze jou mee.

Zulke dingen dacht Annie O'Neill vaak, en alleen met die gedachten glimlachte ze dan.

De koffie was klaar. Ze kon hem voor in de winkel ruiken. Ze liep naar achteren, waste een kopje af in de gootsteen in de hoek, pakte een kartonnetje koffieroom uit de koelkast, goot het laatste beetje in de kop en schonk er koffie op. Ze bleef een tijdje in de achterkamer, en pas toen ze de bel boven de deur hoorde, ging ze terug naar haar wereld vol woorden.

De man was oud, ergens tussen de vijfenzestig en zeventig, en onder zijn arm had hij een in bruin papier verpakt bundeltje dat met een touwtje was dichtgeknoopt. Zijn overjas, dik en duur, vertoonde hier en daar slijtageplekken. Zijn haar was zilvergrijs, met wit boven de slapen, en toen hij haar zag, lachte hij zo warm en oprecht naar haar dat Annie onwillekeurig teruglachte.

'Stoor ik?' vroeg hij beleefd.

Annie schudde haar hoofd en ging naar hem toe. 'Helemaal niet. Waarmee kan ik u helpen?'

'Ik wil u niet lastigvallen als u ergens mee bezig bent,' zei de oude man. 'Ik kan wel een andere keer terugkomen.'

'Het maakt niet uit,' zei Annie. 'Bent u naar iets bepaalds op zoek?'

De oude man schudde zijn hoofd. Hij glimlachte nog eens, en dat lachje had bijna iets wat vertrouwd was, en dat Annie op haar gemak stelde.

‘Ik ben hier op bezoek,’ zei hij. Hij keek een tijdje rond in de winkel, wierp een paar keer een blik op Annie, en draaide zich vervolgens weer om naar de rekken en planken vol boeken.

‘U hebt hier een indrukwekkende verzameling,’ zei hij.

‘Genoeg om me bezig te houden,’ antwoordde ze.

‘En om te voldoen aan de behoeften van diegenen die iets meer willen dan de bestsellerlijst van *The New York Times*.’

Annie lachte. ‘We hebben hier inderdaad nogal wat merkwaardige en ongebruikelijke exemplaren,’ zei ze. ‘Niets echt iets zeldzaams of al te intellectueels, maar toch wel aardig wat goede boeken.’

‘Dat geloof ik graag,’ zei de man.

‘Was u naar iets op zoek?’ vroeg ze weer, omdat ze zich toch wat ongemakkelijk begon te voelen.

De man knikte. ‘Zo zou je het denk ik wel kunnen zeggen,’ antwoordde hij.

Annie deed een stapje naar voren. Ze had absoluut het gevoel dat haar iets ontging.

‘En wat mag dat dan wel zijn?’ vroeg ze.

‘Het ligt een beetje moeilijk...’

Annie fronste haar voorhoofd.

De man schudde zijn hoofd, alsof hij zich afvroeg wat hij hier eigenlijk deed. ‘Als ik heel eerlijk ben, moet ik zeggen dat ik hier alleen vanwege mijn herinneringen ben gekomen.’

‘Herinneringen?’

‘Nou ja... Nou ja, zoals ik al zei, is het na al die jaren een tikje moeilijk, maar de reden dat ik hier kwam was omdat ik uw vader heb gekend...’

De oude man hield halverwege op, alsof hij op een reactie wachtte.

Annie was sprakeloos en volkomen in de war.

De man schraapte zijn keel. Het leek verontschuldigend bedoeld. ‘Ik kende hem goed genoeg om boeken te komen halen,’ ging hij verder. ‘Om ze te lezen en hem later te betalen.’

Hij zweeg weer even en lachte toen vriendelijk. ‘Uw vader was een briljant man, met een briljante geest... Ik mis hem.’

‘Ik ook,’ zei Annie bijna onwillekeurig, en ze werd ineens gegre-

pen door aanstormende emoties. Ze zei even niets, misschien wel om zichzelf weer in de hand te krijgen, en liep toen nog een eindje verder de winkel in.

De oude man legde zijn pakje op een stapeltje ingebonden boeken en zuchtte. Hij keek op, liet zijn blik van de ene muur naar de andere langs de planken gaan en toen weer terug.

Hij spreidde zijn armen, als een visser die visserslatijn gaat spreken.

‘Dit was zijn droom,’ zei hij. ‘Hij leek niets meer te verlangen dan wat hij hier bezat... behalve uw moeder, natuurlijk.’

Annie schudde haar hoofd. Het kostte haar moeite alle gevoelens te verwerken die op haar afstormden. Een gevoel van er niet bij zijn, van mysterie, en de abrupte herinnering van een enorm gat in haar leven dat ze op dit moment wanhopig met halfvergeten herinneringen probeerde te vullen. Haar vader was al ruim twintig jaar dood, haar moeder meer dan tien jaar, en toch waren de herinneringen aan haar vader op de een of andere manier sterker, levendiger en vuriger. Nu, op dit moment, kon ze hem bijna voor zich zien. Op de plek waar de oude man met zijn versleten, dure overjas stond.

‘Hoe goed hebt u mijn vader gekend?’ vroeg Annie. Ze kreeg de woorden nauwelijks uit haar keel. Haar borst was verkrampt, alsof ze tegen de tranen moest vechten die al lang geleden waren vergoten.

De oude man knipperde even met zijn ogen.

‘Dat is een heel lang verhaal, beste kind...’

De moeder van Annie O'Neill had naar Sinatra geluisterd. Zonder mankeren. Omdat ze als kind zo vaak zijn stem had gehoord, was Annie er lang voordat ze zijn films was gaan zien of zijn biografieën had gelezen door betoverd. En het kon haar geen barst schelen wat de hele wereld van hem vond. Het kon haar niet schelen dat Coppola hem in *The Godfather* Johnny Fontaine had genoemd, of dat hij ene Judith Exner aan zowel Sam Giancana als John Kennedy had voorgesteld, of dat hij langdurig was ondervraagd omdat men vermoedde dat hij bij de maffia betrokken was... De man kon zingen! Vanaf de eerste klanken van *Young At Heart* of *I've Got The World On A String*, onder leiding van Harry James, Nelson Riddle of Tommy Dorsey, of zelfs van *Take 9* of *Take 12*, waarop Franks geïrriteerde eisen op de master

bewaard waren gebleven, maakten al die verhalen niets meer uit. Als een man zo kon zingen, deed het er niet toe of hij achter een grasheuveltje een sigaret rokend op The Man had zitten wachten. In Hoboken, New Jersey, had de wereld op 12 december 1915 een godsgeschenk gekregen, en het had God behaagd hem daarna lang genoeg te verlaten om miljoenen harten te betoveren.

En als Annie O'Neill het gevoel kreeg dat ze zichzelf in de anonimiteit van haar eigen leven dreigde te verliezen, wendde ze zich tot Frank. En enkel en alleen omdat ze deze liefde met haar moeder had gedeeld vond ze enige troost in het timbre en tempo van zijn stem, en kon ze er haar toevlucht toe nemen. In haar appartement op de derde verdieping van Morningside Heights – vier kamers, stuk voor stuk zorgvuldig ingericht. Alle kleuren waren weloverwogen uitgezocht, elk meubelstuk was uitgezocht om in het grote geheel te passen wanneer alles klaar was. Daar sloot ze zich voor de werkelijkheid af en vond ze haar eigen werkelijkheid die zoveel échter was.

Vanuit die veilige haven was ze die donderdagochtend in augustus vertrokken. Ze liep elke werkdag naar haar werk, en in die tien of vijftien minuten keerde ze dan terug naar iets wat meer met haar verlangens overeenstemde. Ondanks al die honderden en misschien wel duizenden mensen die ze op straat passeerde, was het toch altijd een eenzame wandeling, de ene stap na de andere, met weinig van belang ertussen. En als ze daar aankwam, zag ze vrijwel altijd dezelfde mensen. Harry Carpenter, een gepensioneerd ingenieur die vroeger bij het Rose Center for Earth & Space had gewerkt: een man die eindelijk kon praten over zijn verzameling Spiderman-stripboeken, bijvoorbeeld hoe hij in maart 1963 een keer een ongeschonden exemplaar van *The Amazing Spider-Man* op de kop had getikt, en nummer 14 van juli '64, waarin de *Green Goblin* voor het eerst was verschenen, en het allermooiste nog: nummer 39 van augustus '66, waarin de ware identiteit van Norman Osborn werd onthuld. Harry was misschien wel een beetje de weg kwijt. Hij was zesenzeventig, zijn vrouw was er al lang niet meer, en hij speurde steeds weer de planken af en koos boeken uit waarvan Annie zeker wist dat hij ze nooit zou lezen. En dan was er John Damianaka, een docent van Barnard, in zekere zin een verwante geest. John en Annie waren tijden geleden burens geweest,

en toen ze naar Morningside was verhuisd, was John haar blijven opzoeken. Soms leek het of het hun hele leven zo zou blijven. Vroeger hadden ze op de stoep zitten praten over de inconsequenties van het leven, maar nu kwam hij naar de winkel, en hoe goed hij er ook uitzag, er was altijd iets wat Annie deed herinneren aan de stille wanhoop die iedereen leek te omhullen die eenzaam was. Hij praatte voortdurend over de moeite die het tegenwoordig kostte om een fatsoenlijk meisje te vinden. ‘Ik hoef geen Kim Basinger,’ zei hij dan, ‘ik zoek alleen iemand die me begrijpt... wat ik doe, wat ik ben, wat ik wil.’ Annie hield haar mond, weerstond de verleiding hem te vertellen dat het wat gemakkelijker zou zijn als hij dat zélf wist, en hoorde hem geduldig aan. ‘Wat pas echt ironisch is,’ zei hij nog, ‘is dat mensen als ik alleen brieven krijg die met “Beste John” beginnen.’ Hij moest er elke keer weer om lachen, en ging dan verder: ‘Weet je, het enige meisje dat me ooit per brief de bons heeft gegeven, noemde me J.D. “Beste J.D.” – zo begon die brief. Dus de enige echte Beste John-brief die ik kreeg, was helemaal geen Beste John-brief.’

Zulk soort mensen. Mensen die vermoedelijk een beetje de weg kwijt waren. Die genoeg uit de koers waren geraakt om een boekwinkel in een smalle zijstraat vlak bij Ellington en West 107th te vinden.

Ze heette hen allemaal welkom, want ze was nog steeds idealistisch genoeg om te denken dat een boek een andere richting aan het leven kon geven.

Toen de oude man in de dure, maar afgedragen overjas over haar vader begon, had ze dus meteen gedacht dat hij herinneringen wilde ophalen, en misschien een boek zou uitkiezen om een poosje met haar over ditjes en datjes te kunnen praten. Toen bedacht ze dat deze man – wie hij ook mocht zijn – haar misschien kon helpen haar eigen verleden te begrijpen, omdat dat altijd een mysterie voor haar was gebleven. Die gedachte raakte ze niet kwijt. Ze zou niet weten hoe ze de aandrang anders moest verklaren: hij gooide een reddingsboei uit, en zij greep hem met beide handen vast en trok zich er uit alle macht aan op.

‘Hebt u het druk?’ vroeg de oude man.

Annie stak haar armen uit, alsof ze hem uitnodigde naar de me-

nigte te kijken die de winkel kwam binnendringen. Ze schudde glimlachend haar hoofd. ‘Nee,’ zei ze, ‘ik heb het niet druk.’

‘Dan kan ik misschien vragen of u een paar minuutjes tijd hebt om iets te bekijken.’

Hij kwam naar haar toe en pakte onderweg het pakje van de stapel boeken. Hij legde het op de toonbank en maakte het touwtje los.

‘Ik heb hier iets wat u misschien wel zal intrigeren,’ zei hij bedaard.

Het bruine papier ontvouwde zich als een uitgedroogde huid, als een herfstblad dat om een veelkleurige pop zat gewikkeld. In het pakje lagen vellen papier, met bovenop een blanco envelop. De oude man pakte de envelop en haalde er een vel papier uit, dat hij aan Annie gaf.

‘Een brief,’ zei de man.

Annie pakte hem aan. Ze merkte dat het papier ruw en bros aanvoelde. Het deed denken aan een bladzijde uit een eeuwenoud boek, een eerste editie die was achtergelaten om de woorden in ademloze oneindigheid vast te houden. Boven aan de brief stond in verschoten, maar nog steeds leesbare letters: *Van het Cicero Hotel*.

‘Dat is er niet meer,’ zei de oude man. ‘Ze hebben het in de jaren zestig neergehaald en er iets vreemds en moderns voor in de plaats gezet.’

Hij sprak kortaf en zo zorgvuldig dat het moeilijk was hem te plaatsen.

Annie keek op en knikte.

‘Het is een brief van je vader,’ zei hij. ‘Hij schreef hem aan je moeder. Kijk maar...’

De man liet zijn uitgestoken wijsvinger over de brief glijden en bleef boven de woorden *Mijn hartje* steken.

Annie fronste haar voorhoofd.

‘Zo begon hij zijn brieven altijd... Het was een bewijs van zijn genegenheid en liefde voor haar. Jammer dat de brieven haar nooit hebben bereikt...’

De oude man trok zijn vinger terug.

Annie keek hem na alsof het een trein was met een geliefde aan boord die het station uit reed.

‘Als je vader één ding wist,’ fluisterde hij, wat aan effectbejag deed denken, ‘dan was het wel hoe hij iemand moest liefhebben.’

De oude man knikte naar de brief en de hand van die wijsvinger maakte een gebaartje alsof hij een onbelangrijk optreden in een cabaret aankondigde.

‘Ga uw gang,’ zei hij glimlachend.

‘Hoe heet u?’ vroeg Annie.

De man fronste heel even, alsof de vraag helemaal niets met deze belangrijke zaak van doen had.

‘Hoe ik heet?’

‘Ja, hoe heet u?’ zei ze weer.

De man aarzelde. ‘Forrester,’ zei hij. ‘Ik heet Robert Franklin Forrester, maar iedereen noemt me Forrester. Robert is te modern voor een man van mijn leeftijd, en Franklin klinkt te presidentieel, vindt u ook niet?’

Hij lachte en maakte vervolgens een kleine buiging, alsof er een derde persoon formeel was voorgesteld.

Opnieuw voelde ze dat steekje toen hij lachte. Was er soms iets al te vertrouwds in de manier waarop hij naar haar keek?

Ze werd ineens overvallen door iets wat haar tegelijkertijd opwond en bang maakte. Ze nam hem nauwkeurig op, op zoek naar iets wat haar zou vertellen wie hij was. Ze huiverde zichtbaar en richtte haar blik weer op de brief:

Mijn hartje,

Ik zie geen uitweg meer. Het is nog erger dan ik me had kunnen voorstellen. Het spijt me van al die jaren. Ik weet dat je het zult begrijpen, en ik weet dat je je belofte zult houden, wat er ook gebeurt. Ik vertrouw erop dat je net zo goed voor het kind zult zorgen als ik zou hebben gedaan als ik de kans had gekregen. Ik ben ervan overtuigd dat ik je nooit meer zal zien, maar zoals altijd zit je in mijn hart. Ik hou van je, Madeline, en ik weet dat jij van mij houdt. Misschien was een liefde als de onze niet voorbestemd te duren. Een nachtuiltje in een vlam. Eén moment van stralende, verbijsterende schoonheid, en dan duisternis.

Altijd de jouwe,
Chance

Annie fronste haar voorhoofd en haar hart kneep zich samen als een babyknuistje. ‘Chance?’

Forrester glimlachte. ‘Hij noemde haar hartje, zij noemde hem Chance... Je weet hoe dat in de liefde gaat.’

Annie lachte alsof ze het begreep. Ze ging er niet op door, maar het gevoel drong zich aan haar op dat ze echt niet wist wat liefde was.

‘Kort daarop is hij overleden,’ zei Forrester. ‘Ook al weet ik het niet zeker, toch heb ik het idee dat dit zijn laatste brief aan haar was, hoewel ze hem nooit heeft ontvangen.’

Annie hield het velletje papier in haar handen, die ineens begonnen te trillen. De emotie vloog haar naar de keel en bleef daar als een gebalde vuist steken. Toen ze weer naar Forrester keek, waren haar ogen omfloerst door tranen.

‘Lieve kind,’ zei hij. Hij haalde prompt een zijden pochet uit zijn borstzakje en raakte er voorzichtig haar oogleden mee aan.

‘Het was niet de bedoeling je van streek te maken,’ zei hij. ‘Integendeel, mag ik wel zeggen.’

Annie keek weer naar het velletje papier, en daarna weer naar de oude man. De oude man die naast haar stond en de brief die ze vasthield, waren niet meer van elkaar los te maken, en in die fractie van een seconde vertegenwoordigden ze alles wat ze ooit over haar eigen verleden had willen weten.

‘Want zie je, ik kwam met een verzoek,’ en opnieuw was er dat lachje dat op een rare manier vertrouwd was.

Annie O’Neill wist maar weinig over de relatie tussen haar ouders. Haar vader was overleden toen ze zeven was, en in de jaren daarna, waarin ze alleen met haar moeder was geweest, had Madeline maar weinig over hem gesproken. Natuurlijk kwam hij wel eens in hun gesprekken voor, wanneer haar moeder bijvoorbeeld iets over de winkel zei, of over een boek dat ze hadden gelezen... maar de intieme details, het hoe en waarom van hun leven voor zijn dood... over die dingen werd nooit gesproken. Madeline O’Neill was een vrouw met karakter geweest, bedaard en intuïtief. Haar intelligentie en ontwikkeling stonden buiten kijf, en steeds weer sprak ze over zaken die volgens Annie niemand had kunnen weten. Boeken en kunst hadden geen geheimen voor haar, net zomin als muziek en geschiedenis; ze

sprak altijd de waarheid, ronduit en zonder aarzelen. Ze was Annies leven geweest, totaal, allesomvattend, en in de jaren die ze samen hadden doorgebracht kon Annie zich geen leven zonder haar voorstellen. Maar de tijd schreed voort als een peloton infanteristen, uitgerust met wapens die het hart en de zenuwen aantasten. En op een avond, even na Kerstmis 1991, hadden ze Madeline O'Neill in hun gederen opgenomen.

Na de dood van haar moeder, na de begrafenis, nadat al die mensen die ze nauwelijks kende met woorden van troost en spijt waren gekomen en waren gegaan, bleef Annie met bijna niets achter. Het huis waar ze al die jaren hadden gewoond was verkocht, en van de opbrengst pachtte ze de winkel en betaalde ze de borg voor haar appartement. Daarnaast had er nog een doos vol paperassen en spulletjes onder het bed van haar moeder gestaan, die voor Annie waren bestemd. Er zat ook een boek in. Eén enkel boek uit de duizenden die door de jaren heen door hun handen waren gegaan. Het was maar een klein boekje, met de titel *Breathing Space*, van Nathaniel Levitt, gedrukt door Hollister & Sons uit Jersey City, en ingebonden door Hoopers uit Camden. Beide firma's bestonden al lang niet meer. Annie wist eigenlijk niet wat er zo belangrijk aan het boekje was, maar het was representatief voor haar vader en daarom had ze zich er nooit verder in verdiept en had ze nooit uitgezocht of er nog meer titels van de schrijver waren. Die dingen deden er niet toe, want op de een of andere manier leken ze de herinnering aan haar vader te schenden. Aan de binnenkant van het omslag stonden de woorden *Annie, voor wanneer de tijd daar is. Pap*. En de datum: 2 juni 1979. Het was een simpel verhaaltje over verloren en herwonnen liefde, en hoewel alles nogal gedateerd was, hadden het ritme van het proza en de verfijnde manier waarop zelfs het kleinste detail was omschreven en belicht iets wat het boek bijzonder maakte. Misschien had het weinig te betekenen, maar aan dat boek had ze een karakter en betekenis toegevoegd die ver boven de waarde ervan uitstegen. Het was haar nagelaten. Het was van haar vader gekomen. En hoewel ze misschien nooit de tijd zou begrijpen waaraan het refereerde, maakte ook dat niet uit. Het was zoals het was, maar bovenal was het van haar.

Desondanks trof het Annie O'Neill dat ze voor het eerst in jaren

aan haar vader dacht als aan een bestaand persoon: iemand met een eigen leven, dromen en aspiraties. Wat had Forrester ook weer gezegd? Dat als er iets was wat haar vader kon, het wel was hoe hij van zijn vrouw moest houden. Van Annies moeder. En nu leek die liefde een moeizame weg op een onbekend terrein te hebben bewandeld, en door de slagaderlijke snelwegen van het hart hebben moeten navigeren. Voor iemand vallen... zoals dat klonk. Dat zei toch eigenlijk alles. Alsof je halsoverkop in het hiernamaals viel. Waarom zeiden ze niet dat je naar iemand oprees! Hé, je raadt nooit wat er is gebeurd. Ik ben naar iemand opgerezen... en o, wat was dat een fijn gevoel. Met niets te vergelijken.

Annies moeder had altijd op een bepaalde manier gekeken wanneer ze het over hem hadden. Annie smeekte haar vaak om over hem te praten, maar iets had Madeline verhinderd haar hart te luchten, iets gedrevens, iets machtigs. Ze was kapot geweest toen ze haar man had verloren, dat was aan haar ogen te zien, en aan de manier waarop ze haar vuisten balde wanneer zijn naam werd genoemd. Madeline O'Neill had een sterk karakter gehad, iets wat Annie maar zelden bij anderen had aangetroffen. Annie had er altijd naar gestreefd net zo geestig, meelevend, en hartstochtelijk van het leven te houden, maar dat leek haar nooit helemaal te lukken. Annie wist wel zeker dat haar moeders karakter haar zo bijzonder had gemaakt voor haar vader, en door dat ene simpele feit wist ze dat haar vader een opvallend man moest zijn geweest als hij het hart van haar moeder had kunnen veroveren.

Annie hield de brief in de hand. *Cicero Hotel*. Waarom had hij in een hotel gezeten? In een hotel, en vandaar uit naar zijn vrouw geschreven? Ze geloofde dat ze in dit korte tijdsbestek meer emotie had gevoeld dan het hele afgelopen jaar. Emotie vanwege haar vader, de man die haar het leven had geschonken, en bijna net zo snel weer uit dat leven was verdwenen. Emotie vanwege haar moeder, dat ook, want deze paar woorden leken alles te zeggen wat over de intensiteit van hun liefde voor elkaar maar kon worden gezegd. Er zat een leegte binnen in haar die bijna net zo groot was als het gebouw waarin ze stond, en ze had nooit iets gevonden waarmee ze die leegte kon doen verdwijnen.

Ze keek naar Forrester. Hij keek onaangedaan en strak terug. Hij had een doorleefd gezicht, warm, vriendelijk. Zijn gezicht was niet grof, ook niet fijnbesneden, maar iets daartussenin. Het was het gezicht van een man die ergens in een hotelloobby naar het eind van zijn leven gleeed, of in een schommelstoel op een veranda, en ondubbelzinnig zou verklaren dat hij een leven had gehad! Een echt leven! Een vol leven, een leven dat iets had betekend, een leven van liefdes en verlies, en ingecalculerde risico's. Een man, dacht ze, die zich nooit zou afvragen: veronderstel nu eens... Het was te triest voor woorden, maar wel waar, dat het het tegenovergestelde van haar eigen kalme bestaan was.

Annie gaf hem glimlachend de brief terug.

Forrester hief zijn hand. 'Nee, u mag hem houden.'

Ze fronste haar voorhoofd, maar vroeg niet hoe of waarom deze vreemde die brief eigenlijk in zijn bezit had gekregen.

Forrester raadde haar onuitgesproken gedachte en glimlachte. 'Frank... Je vader en ik, we hebben heel lang geleden een kamer gedeeld. Ik ben weg geweest en pas kortgeleden naar de stad teruggekeerd, en toen ik mijn verhuizing voorbereidde kwam ik deze brief tegen, en nog een paar...'

'Nog meer?' vroeg ze.

Forrester knikte. 'Andere brieven, ja. Allemaal van je vader aan je moeder... En ik heb ook wat foto's gevonden, oude foto's... Ook een paar van u toen u nog jonger was.' Hij lachte weer. 'Daarom wist ik dat u Franks dochter moest zijn toen ik hier binnenkwam.'

'Zou u me die willen brengen?'

Forrester reageerde er eerst niet op. Hij knikte alleen, en legde zijn hand op het stapeltje papier op de toonbank. 'Ik wil u het volgende voorstellen,' zei hij. 'Uw vader en ik zijn vroeger iets begonnen. Iets speciaals, hier in Manhattan, tientallen jaren geleden. Kort nadat hij deze winkel had overgenomen...'

Forrester hief zijn hand en wees om zich heen.

'Hier heb ik hem ontmoet, en hier is het allemaal begonnen.'

Annie legde de brief op de toonbank. 'Wat dan?'

Forrester knikte en knipperde met zijn ogen alsof hij op het punt stond een groot geheim te onthullen. 'De leesclub.'

Annie lachte. 'Een leesclub... U en mijn vader?'

'En vijf of zes anderen, heimelijke bohémiens, dichters, schrijvers soms ook... Elke week kwamen we hier of in een van de appartementen bij elkaar en wisselden verhalen uit of lazen gedichten, of zelfs brieven die we hadden ontvangen. Het was toen een andere tijd, een andere cultuur eigenlijk, en de mensen schreven toen veel meer... Om eerlijk te zijn hadden ze destijds veel meer te vertellen.'

Annie glimlachte. Hier zag ze vanuit een andere invalshoek een facet van het leven van haar vader dat ze nog nooit eerder had gezien. Hij had een leesclub opgericht.

'En omdat ik hier een week of wat, of misschien wel een paar maanden zal blijven, vond ik dat we die traditie weer moesten laten herleven.' Forrester lachte en wees naar de boeken die als literaire schildwachten om hen heen stonden. 'We zullen beslist geen gebrek aan materiaal hebben.'

Annie knikte. 'Daar hebt u gelijk in.'

'En dit,' zei Forrester, terwijl hij het stapeltje papier uit het pakpapier op de toonbank haalde, even aarzelde, en toen wat ongemakkelijk lachte. 'Nou, ik had zo gedacht dat dit misschien wel het eerste onderwerp van gesprek kon zijn, mevrouw O'Neill.'

Hij gaf het stapeltje aan Annie. Ze kon de ouderdom ruiken, en de jaren voelen die op de een of andere manier in de materie van de pagina's waren getrokken. Ze kon het zich verbeelden, maar het leek bijna alsof zich hierin haar verleden bevond, een verleden waarvan haar vader deel had uitgemaakt, en of ze hier iets kon vinden wat iets aan haar eigen leven zou toevoegen. Een deur die openstond en wenkte, zodat haar niets anders overbleef dan erdoorheen te lopen.

'Het is geloof ik een roman... of in elk geval de aanvang van een roman. Het is heel lang geleden door een man geschreven. Ik heb hem al met al maar kort gekend. Hij was ook lid van de club, en hij wist ons destijds allemaal te raken.' Forrester glimlachte bij de herinnering. 'Zo'n man ben ik nooit meer tegengekomen.'

Hij zweeg een paar tellen. 'Dit is het eerste hoofdstuk... Het is denk ik als een soort dagboek geschreven. Ik zou graag willen dat u het las. Dan kom ik komende maandag terug en praten we er samen over.'

De glimlach die over zijn gezicht gleed was zo warm, zo oprecht, dat Annie O'Neill zich geen moment afvroeg wat zijn bedoelingen of motieven waren. Ze zei simpelweg: 'Ja, natuurlijk... De komende maandag.'

'Dat is het dan... getekend, verzegeld en afgeleverd.' Forrester stak glimlachend zijn hand uit.

Annie keek naar zijn hand en toen naar zijn gezicht. Zijn blik was op de zijden pochet gericht die ze nog steeds in haar hand klemde. 'Ach ja,' zei ze. 'Sorry...' en ze gaf hem het doekje terug.

'Het was me een genoegen,' zei hij, en hij boog opnieuw op die eigenaardige, abrupte Europese manier zijn hoofd.

'Meneer Forrester?'

Hij wachtte.

'Kunt u... Wilt u me wat meer over mijn vader vertellen? Ik weet dat het een vreemde vraag lijkt, maar hij is gestorven toen ik nog erg jong was... en... Nou ja...'

'Mist u hem?'

Annie voelde de gebalde emotie weer opkomen die haar het ademen bemoeilijkte. Ze knikte. Ze wist dat ze, als ze iets zou zeggen, in tranen zou uitbarsten.

'Ik kom maandag,' zei Forrester, 'en dan kunt u me alles vragen wat u maar wilt, en ik zal u alles vertellen wat ik weet.'

'Zou u... Zou u niet iets langer kunnen blijven?' vroeg Annie voorzichtig.

Forrester glimlachte. Hij stak zijn hand uit en raakte haar arm aan. 'Het spijt me, mijn beste,' zei hij kalm. 'Ik heb helaas iets anders te doen... Maar maandag kom ik terug.'

Annie knikte. 'U komt toch echt... Beloofd u dat?'

'Ik kom, mevrouw O'Neill, daar kunt u op rekenen.' Toen draaide hij zich om. Annie keek hem na, en hoewel er van alles door haar hoofd speelde, zei ze niets. De deur ging open en een briesje van buiten probeerde wat warmte van binnen te stelen. Toen ging de deur dicht en was hij weg.

Annie nam het stapeltje papier mee naar de toonbank en legde het er neer. Ze sloeg de eerste blanco pagina om en begon te lezen:

Een vriend van me vertelde me eens iets over schrijven. Hij zei dat je eerst voor jezelf schrijft, dan voor je vrienden, en pas het allerlaatst voor geld. Dat leek me logisch, maar alleen achteraf bezien, want ik heb dit hier geschreven voor iemand die ik nooit meer terug dacht te zien, en daarna schreef ik het voor het geld. Een heleboel geld. En hoewel het verhaal dat ik je ga vertellen meer met een ander dan met mezelf van doen heeft, en hoewel alles begon lang voordat ik hem leerde kennen, ga ik het je toch maar vertellen. Er zit een verleden aan vast, een verleden dat van gewicht is en betekenis heeft, en ik schrijf over dit verleden zodat je zult begrijpen hoe dit soort dingen gebeurden, en waarom. Misschien zul je dan de redenen en de motieven begrijpen. Misschien ook niet, maar hoe het ook uitpakt...

De winkelbel rinkelde weer. Annie brak halverwege een zin af en keek op. De wind had de deur opengeblazen, en de kille luchtstroom kwam binnen en wist haar te vinden.

Ze deed de deur stevig dicht en liep terug naar de toonbank. Ze had het een en ander te doen: een nieuwe zending die moest worden genoteerd en geïnventariseerd. De stapel papier zou dus moeten wachten tot ze thuis was.

Ze wikkelde het stapeltje zorgvuldig in het pakpapier dat Forrester had meegebracht, stopte de brief er ook in, stopte alles in een tas en nam die mee naar de keuken achter de winkel. Ze zette de tas op een stoel, en om te voorkomen dat ze zonder hem mee te nemen naar huis zou snellen, legde ze haar jas eroverheen. Ze zou de tas niet vergeten. Ze kón die niet eens vergeten.

Annie O'Neill dacht de hele dag aan het stapeltje papier, alsof haar iets was beloofd. Er hing iets van verwachting en mysterie omheen. En nog meer dacht ze aan de man die haar had opgezocht. Robert Franklin Forrester. Een man die haar vader had gekend, en die haar in die korte tijd die ze met hem had doorgebracht de indruk had gegeven dat hij haar vader veel beter had gekend dan zichzelf. En dan de leesclub. Een club die uit maar twee leden zou bestaan. De eerste bijeenkomst op maandag 26 augustus 2002, hier in The Reader's Rest, een kleine boekwinkel met een smalle voorgevel, vlak bij de kruising van Duke Ellington en West 107th.